

OBSAH

Z PRVOTIN

Proč kvítko pláče, ze snění	9
Bouře	10

DO „KNIH VERŠŮ“

Verše lyrické a smíšené

Z „Hřbitovního kvítí“:

Na pahorku leží pole chudé	19
Zelená se tráva po hřbitově	20
Ticho — jako ráno v dálném poli	21
Porodila rosa kvítek malý	22
Byl jsi chud — však bujní tvoji snové	23
Zval tě osud k nešťastníkům kvasu	24
Líhávali na jednom jsme loži	25
III. O dušičkách ročně konají se	29
X. Tichý růvek leží polozapadlý	30
XI. Na hřbitově drobné hoše	31
XIV. Když jsem zpíval co malé dítě	32
XV. Mezi hroby dva se červi potkali	33
XXI. Zlato chtít snad pozlacovat	34
XXIV. Posud písně lásky rozkvétají	35
XXXI. Krásný obraz manželů dvou svorných	36
XXXIII. Černý vůz se padlým sněhem	37
XXXIV. Mnohé srdce milovalo	38
XXXVI. Nad rovečkem malým živá kostra sedí	39
XXXVII. Nevinnost jest bylina jak vodní	40
XXXVIII. Nad rovečkem svírá prkno šedé	41
XL. Humor jesti kvítko stobarevné	42
XLI. Smutným náhle oko nevěstino	43
XLIII. Smutek promění nám v sněžné lady	44

XLV. Nad blázincem věž se štíhlá vzpíná	45
XLVI. Z Kateřinek dlouhý tah se	46
XLVIII. Otce, matku, lásku oželíme	47
XLIX. Upřímně se bratři zpovídejme	48
LI. Strom květ nese, dokud neuchřadne	49
Věnování	51
Anně:	
I. V nevinnosti stkví se krása děvy	55
II. Nezpomínej sobě nikdy na mne	56
V širém poli pláně duté stálo	56
S Bohem růže vonná, růže krásná	57
Z stromu žití svého prkna strojím	57
Dodavek:	
Měl bych se srdcem se vlastním	58
Když jsme si oustně o tom povídali	58
Z mělnické skály:	
VI. Jen pijte vodu řídounkou	59
X. Ve víně leží pravda prý	59
XI. Ach v životě bol největší	60
XVI. Co se ti lidé namluví	60
Loretánské zvonky:	
I. Ve středu mrtvých chodeb	61
II. V kapličce Loretánské	61
III. Na stěnách tiché kaple	62
VI. Teď Loretánské zvonky	62
VII. V klášterní mrtvé věži	62
Ze života:	
VII. Půlnoční čas a oknem měsíc plný	63
VIII. Divné šepky slyším v sadě	64
X. Když své oči někdo zavřel	65
XII. Což je sněhu čerstvá bělost	66
Zlomky z větší lyrické básně „Mnich“:	
Mně bylo nebe modrý z stříbra zvon	67
O nocí bezsenných sžíravá moc	67
Komu hlava mládím osloněná	68

Čtenářovi	330
Lítost	330
Modlitba	330
Pořádek	331
Shoda	331
Vzpomínka z mládí	331
Hana a chvála	332
Slunce a měsíc	332
Útěcha	333
Životy svatých	333
Otázka	334
Manželé Adam a Eva Blížní	334
Čtenářky	334
Pravda!	335
Krev a voda	335
Básník demokrat	335
Kuchaři	335
K + M + B +	336
Podobenství	336
Maloměstské	336
Rostlinná rodina	336
Kriminál	337
Jako na zemi tak i na nebi	337
Konec světa	338
Modlitba	338
Do krásy	338
Le bouquet de l'amour	339
Lidské srdce	339
Zrcadlo	339
Marné přání	340
Smutná bilance	340
Řip	340
Dvě drahá místa	340
Slza	341
Doslov ke knize epigramů	341

Byl první máj	343
Jan Kalvent, klempíř	344
Do památníku	347
Prostý motiv I.	348
Prostý motiv II.	349
„Překlad z Heinricha Heina“	350
„Překlad z Rabelaisa“	351
V železničném kupé	352
Číše a sud	356
Když poprvé jsi na očích mi stála...	357
Svatební:	
I. Chceš mezi dárky ve Svůj zlatý den	358
II. Jsi, slyším, milovnicí hudby též —	358
Božence	360
Staroměstská věž	361
Třišť z feuilletonů:	
Břich chudiny	362
Nenávist	362
S Bohy sedět...	362
Jen jednu radost...	362
Čas	362
Česká šlechta	363
Nová věc I.	363
Vynálezy	363
Zima již pominula...	364
Opravené přísloví	364
Nová věc II.	364
Původ lidské společnosti	364
Volně podle Goethe	364

BÁSNICKÉ PŘEKLADY

Obrazy a romanci z Uher:	
Ukradený kůň	367
Ovčák	369

O krásná noc!	370
Pan Pavel	371
Betyar	373
Loupežník	374
Dobrodružství vlka	375
Setkání se na pusztě	376
Ukázky z „Legendy věkův“:	
I. Svědomí	378
II. Mahomet	381
III. Rolandova svatba	382
Z básní Horvata Ugoje Gj. Ognjanića:	
Děvojčiny stesky	387
Bohatý ženich	388
Soud ušáka o zpěvu slavíka a kukačky	389
Z Bérangèrových Les Fous (Bláznů)	390
Z „Laienbrevieru“	391
Ukázka z básní norvěžských Björnstjerne Björnsona:	
I. Hned malá Venevilka přiskočila	392
II. S poupaty a listím strom stál pohotovu:	394
Ukázka staronordických písní národních:	
Píseň o Stigu rytíři	395
Píseň o Ribbaldu	399
Píseň o Martinu	405
Píseň o Elöfě	407
Píseň o kostkách	410
Píseň o Friesech	413
Píseň o Aagovi a Else	415
Píseň o duši dítěte	419
Píseň o myslivci z Řecká	421
Píseň o Anně	424
Píseň o Odilii	426
Píseň o věcech marných	428
Andalusská popěvka	431
Píseň z ostrova Madagascaru	432

Z Hamerlinga	434
Z Goetha	435
„Tatarská národní“	436
Z „Atty Trolla“ I.	437
Úryvek z Freiligrathovy písni	438
Blumauer o oslu	439
Z Alfreda Meissnera	441
Ze „Žižky“	442
Z „Atty Trolla“ II.	443
Z Gerstenbergova Jana Husa:	
Jan Hus	444
Jan z Chlumu	444
Portugalská národní píseň	445
Z Českých elegií	447
Růže	448
Motto z „Gargantuy“	449
Ze Schönthana	450
Z Lichtenberga	451
Husy	452
Dva sudy	453

BÁSNĚ SPORNÉ

Moderní „poezie“:	
Věda mne opouští — v lásce	457
Filosofický amant	457
Svalil se kámen s boku hor...	459
* * * Ze všeho, co jsem žil a co jsem sníval	460
Sloky:	
Výtečníci	461
Každý po svém	461
Prozřetelnost	461
Poslání:	
I. Když v vlažný večer hleděla's	462
II. Ten chrámek malý, chudičký	463

III. Viš Ty, dívko, plnosť, harmonie	465
IV. Žasne rybák, jenž byl poután lovem	465
V. Z jezera vln, jenž jsou města rovem	466
VI. Červené dvě lístků oblých růže	467
VII. Kéž bych čarodějem mohl býti!	467
Hvězdy, kteréž nebem plují	468

Překlady

Čínské písně:	
O kormoranu	470
Vějiř	471
Lístek jívový	472
Rybák	473
Perly	473
Domek v srdci	474
Pes vítězův	475
	•
Ediční poznámky	477

Co jest to smrt? — Ach kdož to asi povi	68
Píseň hrobníka	70
Písně:	
I. Půjč mi svoje srdce malé	71
II. Řekly sobě růže kdysi	71
III. Jako vichr palné Sahary	72
Z kraje:	
Popohání volky svoje	73
Jak to přijde	73
Pijácká	74
Konec neznámé básně	75
Fialinky	76
Sirotkům	77
* * * Na tom pražském mostě	78
Výstraha	79
Častý klam	80
Vánoční píseň	81
Růže	82
Známé neznámé:	
Ty's bohata a mladistva	83
Tvůj život — ranní budítka	83
Jen mudrujte a rozkládejte	83
Je mně, jak bych z každíčkových úst	83
Dřív z chudoby jsem pýchu měl	84
Ach skutečnosti zlá a zlá	84
Jen jednou chci Tě políbit	84
Sevřela srdce předtucha	85
O celé milování!	86
Seguidilly k tobě:	
Nediv se, že ret můj Tobě	87
Již nedivím se hudcově	87
Když jsi chtěla květinou nejkrasší	87
Višli, k čemu je vše kvítí	87
Na Tvém rtíku sto je růží	87
Místo aby proudem	88

Dny Tvoje letí po cestách	88
Nemám spaní, nemám snění	88
Tolik blaha v jedné je vzpomínce	88
Mně zdá se, že nás v dálce Tvá	88
Divno, že za doby plné mužné síly	89
6. únor 1865	90
13. května	92
Petrarkovi	94
Verše z „Tichého domu“	
Ty's jako horská krajina	95
O rci mně, zdaž pro píseň mou	95
Což střelná rána do srdce	96
Improvisace	97

Verše výpravné

Sud	101
Dítě lásky	103
Bol v přírodě	104
Lišák	106
Dva otcové	107
Vodní panny	108
Ballada o jednom hrdinovi	112
Proudící voda	113
Romanci	114
Kmotr Váňa	115
Babiččin odkaz	120

Verše časové a příležitosté

Dvojí ráno	123
Anděle boží	125
U nás:	
I. „Já nevěděl, že ještě plakat mohu!“	131
II. Je učedník ten, jenž s vítězným křikem	140

III. Jak skřivánkové povždy nejraději	145
IV. „Ach vidím, falešnou jsem cestou slídlil!	149
Kde domov můj?	157
Klicperovi	158
Půltuctu mudreckých nápadů českého brahmina:	
I. Věř mně, že je víno lepší	159
II. Jedna pěkná husa jesti	159
III. Při muzice chtít snad kázat,	159
IV. Leckdy i na pra-ošklivé ženě	159
V. Mívá-li muž ústa zamazaná,	160
VI. Měj se, synu, povždy na pozoru,	160
České verše:	
I. Děkuju ti, vlasti moje drahá	161
Tanec do kola	162
Popěvky:	
I. Budeme mít všechnu volnost,	163
II. Jak daleko je s Petřina	163
Žižkova smrt	164
Německé sousedce	167
Antonínu Finkovi	168
Jindy a nyní	169
Text k slavnostnímu sboru Zvonařovu	170
Sen lva	171
18. listopadu 1862	172
Pseudonym	173
Český sněm roku 1863:	
Úvod	177
8. leden. — Zpěv první	179
12. leden. — Zpěv druhý	185
14. leden. — Zpěv třetí	188
16. leden v noci. — Zpěv čtvrtý	189
19. leden. — Zpěv pátý	191
20. leden. — Zpěv šestý	194
22. leden. — Zpěv sedmý	196
26. leden. — Zpěv osmý	198

27. leden. — Zpěv devátý	199
Nábožný přehled každodenní činnosti sněmu českého	203
Pařížským Čechům	219
Čistý výnos	220
Nad Fügnerovým katafalkem	221
Epigramy letošní:	
V sylvestrovskou půlnoc	222
Novoroční modlitba českých řečníků	222
Z tábora konservativního	222
„Misanthropické“ vzdechy výtečníků	222
Také úsudek o „Braniborech“	223
Odpověď na otázku	223
Naše vynášení	224
Nad prvními cihlami	224
České písemnictví	225
Rada	226
Věrně dle Bruna Hertla	227
Krásná báseň	228
Původ sprostáctví v journalistice	229

DO „PÍSNÍ KOSMICKÝCH“

Malostranská povídka	233
Kosmický epigram	235

DO „BALLAD A ROMANCI“

Romance dvě, a tuze pěkné:	
Ta první	239
Ta druhá	239
Moudrým buď!	241
Povzdech krátkoušákův	242

Pijácké motivy:	
I. Motiv historický	243
II. Časový	244
III. Milostný	245
IV. Dojemný	245
V. Obezřetný	246
VI. Poslední	246
Romance biblická	248
Veršičky na poštovní lístek úsporný	251

DO KONCE ŽIVOTA

Ku vzkříšení	255
Motto mých písní	257
Jarní písnička, jak by ji psal Heine	258
Báseň podle vymyšleného metra	259
Písnička o trávě	261
Kuchyňské recepty ve verších:	
Skopové s marjánkou	262
Husí krev	262
Knihářům našim	264
Jarní píseň	265
List z památníku	266
Adam	267
Kocourkovský kousek	268
Láska	270
Sestrám Čelakovským	271
Jubilejní připítek pražské tramwayi	272
Přání	273
Do památníku:	
I. To jedno jediné Ti přání nesu	274
II. Vy zavítaly jste, jak pozdrav mládí	274
1886	275
Ballada literární	276
Jsou krásná to léta...	278

První jarní	279
Boženě:	
I. Tak krásná — a přece jen díblice!	280
II. Jak zlomená lilie leží tu	280
IV. Jsi líbezná jako to zrosené	281
V. Vlny jdou vzhůru, vlny jdou dolů	281
VII. Předc musím — musím jedno Tobě říci	281
VIII. Měj každý štěstí nádobu	282
IX. A kdybych našel slovo to	282
X. Víš, co je muž? Ty nevíš to!	283
XI. Kde jen mám svůj rozum? Vždyť přece vím	283
Napomenutí	284
Staří hoši	285
Gratulační lístky:	
Drožkářů	287
Mýtařů	287
Cidičů stok	287
Letní vzpomínky:	
I. 1. Dlážďení velké a nesjeté	291
2. Však někdy nás více si zaběhlo	291
3. Z těch obrů byl jeden můj miláček	292
4. Já výskal a skákal a točil se	293
II. 1. Nuž — dorostl jsem a hrdě dost	294
2. Hrome, ten pohled — ta postava!	294
III. 1. Neděle, čtvrtky dřív bývaly	296
2. Neděle byly však bez ceny	296
3. Tam byly dvě labutě v jezírku	297
4. Já u klece stojím a cukruju	297
5. Mně už se tu nelíbí. Ve čtvrtek	298
6. Také jsem brzy pak hněval se	299
IV. 1. Já miluju samotu: k poustevci	300
2. Jelenní Příkop sad rozkošný	300
3. Též romantiku měl údol ten	301
4. Ó, já byl moudrý, to mohu říct!	302
5. Ve zlatém vzduchu včeličky	303

6. Líbezné tyto veršiky	303
7. Konečně vyběhla ze brány	304
8. Pod lipou sedíme košatou	304
9. Pan Šusta je před námi. Pěkný chlap!	305
10. Pan Šusta je před námi. Oči své	305
11. Čtenář už uhod', co stalo se teď	306
12. Ticho. Pan Šusta by ovšem as	307
13. Já osaměl. Zrak můj zardělý	308
V. Co dále? Už nic! Ba pranic už!	309
Tak! Teď je to se mne! Třicet let	309
Kniha epigramů:	
Proslov ke knize epigramů	313
Šlechtnost	313
Nedůslednost	313
Boty — lidé	313
Přání	314
Z tobolky cestovatelovy	314
Andělíčkové Murillovi	314
Bursovní	315
„Poslední svého rodu“	316
Češpivo praví:	316
Žalomil zpívá:	316
Žena	316
To Adamovo žebro:	
I. Všechno je na ženách hladké a jemné	317
II. Chceš lásku mou k ženám	317
Lidská opatrnost	317
Na očích lidí	318
Otázka	318
Jiná otázka	318
Český výtečník	318
Naše pohostinství:	
I. Vše v Čechách je, čeho jen třeba,	319
II. Cizinec přišel. Honem sem židli!	319
III. „Host do domu, Bůh do domu.“	319

Z modlitby horalovy	320
Chudoba	320
Výhoda starých	320
Povzdech	321
Věřím!	321
Připomenutí	321
Literární dloužky	321
Sliby	322
Scéna z ráje	322
Dítěti	322
Přízeň	323
Parfum	323
Moderní zbraň už stará zbraň,	324
Důvod příštího života	324
My nebozí humoristé	324
Praotec humoristů	325
Stejná příčina — různý účinek	325
„Uč se moudrým býti!“	325
Drobné a široké	325
Štěstěna	326
Oslavy	326
Česká politika	327
Nejlepší přítel:	
1. Můj národe, já беру Tě již ve ochranu!	327
2. Král David v měsíci — nač prázdný o tom štěbot —	327
3. Však dejme tomu, že bychom se pozměnili	328
4. Dřívější spojenci jsou láskou svou tak skoupi	328
5. Ne, ne, jen žádný dík! Má povinnost to pouze!	328
Velikonoční	329
K bohyni Euterpé	329
Evangelická skromnost spisovatelova	329
Změna	329